

Poliisin toiminta lähisuhdeväkivaltatilanteessa

Tietosivu

Lähisuhdeväkivallan dynamiikka ja käyttäytymisen mallit

Lähisuhdeväkivallan yleisiä piirteitä:

- Tekijän ja uhrin välillä on tunneside.
- Väkivaltaa tapahtuu tyypillisesti poissa muiden katseilta, yksityisissä tiloissa. Erityisesti silloin, kun väkivaltaa esiintyy kotona, uhri ei tunne enää oloaan turvalliseksi siellä. Yhteinen asunto ei kuitenkaan ole lähisuhdeväkivallan edellytys.
- Uhrin kokevat usein olevansa ansassa eivätkä löydä tilanteesta ulospääsyä.
- Tekijä rikkoo jatkuvasti uhrin fyysistä, seksuaalista ja psykologista koskemattomuutta.
- Tekijä käyttää hyväkseen suhteessa olevaa vallan epätasapainoa.

Lähisuhdeväkivalta ei ole yleensä kertaluontoinen tapahtuma, vaan toistuvien toimien ja käyttäytymisen kierre, joka johtaa toistuviin väkivaltaisuuksiin. Tämä luo "väkivalta-tyylin", jossa samat vaiheet toistuvat uudelleen ja uudelleen.

Esimerkiksi eron puheeksi ottaminen tai eroaminen muodostavat hetken, jolloin vakavan väkivallan ja henkirikoksen riski on kohonnut. Riskinarvioinnissa on erittäin tärkeää ottaa huomioon uhrin oma käsitys riskin tasosta.

Tutkimusten mukaan poliisit ovat usein turhautuneita uhrien käyttäytymiseen, rikostuomioistuinten toimintaan, oman yksikkönsä toimintaan ja epävirallisiin prosesseihin sekä lain soveltamisen monimutkaisuuteen. Usein poliisit käyttävät paljonkin aikaa yrittääkseen motivoida lähisuhdeväkivallan uhreja eroamaan väkivaltaisesta suhteesta ja turhautuvat, kun uhri jää suhteeseen. Myös uhrien kieltäytyminen kertomasta väkivaltaisista tapahtumista esitutkinnassa turhauttaa poliiseja.

Löydät lisätietoa lähisuhdeväkivallan muodoista ja dynamiikasta [moduulista 1.](#)

Opi lisää riskinarvioinnista ja turvallisuus-suunnittelusta [moduulista 5.](#)

[Moduulissa 9](#) opit kuinka turhautuminen ja stressi voivat johtaa loppuunpalamiseen sekä sijaistraumatisoitumiseen.

Poliisin toimenpiteet epäiltäessä lähisuhdeväkivaltaa

Lähisuhdeväkivaltaan puuttumisen tavoitteet

Poliisitoiminnan johtaminen lähisuhdeväkivaltilanteissa on tapauskohtaista, mutta sille on tunnusomaista seuraavat tavoitteet:

- Hengelle ja terveydelle vaarallisten tilanteiden sekä omaisuusvahinkojen estäminen
- Johdonmukaiset toimet rikoksesta epäillyn saattamisessa rikosvastuuseen
- Rikoksen teko-olosuhteiden selvittäminen ja todistusaineiston hankkiminen
- Rikoksen uhrien ja epäiltyjen ohjaaminen tukipalveluihin
- Uusien väkivallantekojen ehkäisy

Ohjaavat periaatteet

Monissa lähisuhdeväkivaltatapauksissa poliisi on usein ensimmäinen taho, kenen kanssa asianosaiset asioivat lähisuhdeväkivaltaan liittyen. Poliisin tulee panna täytäntöön lakisääteinen velvollisuutensa esitutkinnan suorittamiseksi ja syytteen nostamiseksi, estää uusia rikoksia sekä toteuttaa tiettyjä toimenpiteitä asianomistajan ja rikoksesta epäillyn osalta.

Eryteisesti seuraavat ohjaavat periaatteet tulee huomioida:

- Poliisi puuttuu jokaiseen perheväkivaltatapaukseen nopeasti ja johdonmukaisesti. Joissakin Euroopan maissa (kuten Suomessa) poliisi on velvollinen toimimaan lähisuhdeväkivaltatapauksissa, vaikka uhri ei vaatisikaan rangaistusta, jos epäilty teko on yleisen syytteen alainen rikos.
- Poliisin väliintulo varmistaa uhrin tehokkaan ja kattavan suojelun, avun ja neuvonnan. Poliisit voivat varmistaa uhrin yksityisyyden ja ihmisarvon kuljettamalla hänet turvalliseen paikkaan, kuten aiemmin valtuutetun perheenjäsenen kotiin, esimerkiksi tunnuksettomilla poliisiautoilla välttääkseen toissijaisen uhriutumisen.
- Jokaiselle lähisuhdeväkivaltatapaukselle tehdään riskinarviointi ja korkean riskin tapauksissa ryhdytään sopiviin toimenpiteisiin väkivallan riskin minimoimiseksi. Tapaus arvioidaan korkean riskin tapaukseksi aina, jos uhri subjektiivisesti kokee olevansa vaarassa joutua vakavan väkivallan tai henkirikoksen uhriksi nykyisen tai entisen kumppaninsa tai muun sukulaisensa taholta ja tästä uhasta on todellisia viitteitä.
- Rikoksenteijä tehdään tietoiseksi hänen tekojensa rangaistavuudesta.
- Jos rikos on tehty, todisteiden johdonmukainen säilyttäminen esitutkinnan turvaamiseksi on erityisen tärkeää, vaikka uhri ei olisi vielä tehnyt rikosilmoitusta.
- Poliisi toimii asiaan liittyvien lasten ja nuorten kanssa vastuullisesti ja asianmukaisesti. Jotkut Euroopan maat ovat perustaneet lapsiin

Opi [moduulissa 3](#), kuinka uhrin kanssa on hyvä kommunikoida.

Opi lisää poliisin toimista epäiltäessä lähisuhdeväkivaltaa [tällä videolla](#).

[Moduulissa 8](#) opit lisää stereotyyppioista ja tiedostamattomista asenteista.

kohdistuneiden rikosten tutkintaan erikoistuneita yksiköitä vastaamaan nuorten uhrien erityisiin ja yksilöllisiin tarpeisiin.

- Poliisi mukauttaa toimintansa operatiivisen tilanteen mukaan ja ottaa tarvittaessa huomioon uhrin maahanmuuttajataustan, vammaisuuden ja iän.
- Poliisi tekee tiivistä yhteistyötä valtiollisten ja valtiosta riippumattomien instituutioiden, kuten syyttäjien, terveystalveluiden, väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, avioliitto- ja perheneuvontapalveluiden, lastensuojelun, turvakotien, rikosentekijöille suunnattujen palveluiden ja muiden alueellisten instituutioiden kanssa.
- Poliisi varmistaa jatkuvan perus- ja jatkokoulutuksen poliisien päteväyttämiseksi ja perehdyttämiseksi lähisuhdeväkivaltailmiöön.
- Poliisi tekee kohdennettua ja tarkoituksenmukaista yhteiskunnallista suhdetoimintaa lähisuhdeväkivallan parissa ja huolehtii, että poliisin työtä voidaan tarkastella läpinäkyvästi.

Kaiken kaikkiaan lähisuhdeväkivaltatapauksia käsiteltäessä poliisin tulisi selvittää tapaukset ja ohjata osapuolet tukipalveluihin pelkän sovittelun sijaan. Joissakin Euroopan maissa sovittelu uhrin ja tekijän välillä on lailla kiellettyä lähisuhdeväkivalta-asioissa.

Poliisin toimenpiteet

Poliisin tulee puuttua lähisuhdeväkivaltaan johdonmukaisesti, jotta se auttaa myös muuttamaan yhteiskunnan suhtautumista ilmiöön. Tekijälle tulee tehdä selväksi, että hänen käyttöksensä on yhteiskunnallisesti tuomittua eikä sitä kunnioiteta. Uhreille tulee näyttää tapoja katkaista väkivallan kierre ja tarjota apua ja neuvontaa. Poliisi voi käyttää mm. seuraavia toimenpiteitä:

Uhrilähtöiset toimenpiteet

- Ole henkilökohtaisesti yhdessä uhrin/uhrien kanssa. Mikäli asioit uhrin kanssa puhelimitse, varmista, ettei tekijä ole tuolloin paikalla. Pyri kuitenkin tapaamaan uhri kasvotusten. Selvitä, voitko tavata häntä turvallisesti esimerkiksi perhekeskuksessa tai oppilaitoksessa, jonne uhri voi poistua kotoaan ilman selityksiä.
- Estä tekijää vaikuttamasta uhriin esimerkiksi kiinnioton/vangitsemisen avulla.
- Videoi alustavat puhuttelut
- Dokumentoi rikospaikan monipuolisesti (esim. tuhoutunut kodin sisustus)
- Puhuta naapurit ja muut, joilla voi olla tietoa väkivaltaisista tapahtumista
- Dokumentoi kuvat vammoista.
- Tilaa lääkärinlausunnot uhrin suostumuksella
- Jos poliisi on käynyt uhrin/tekijän asunnossa 3 kertaa (tai enemmän) vuoden aikana lähisuhdeväkivaltaepäilyn vuoksi, tai jos riskinarvioinnin pistemäärän tai oman arviosi vuoksi uhri voisi hyötyä MARAK:ista (moniammatillisesta riskinarviointikokouksesta), pyydä uhrilta lupa

ohjata hänen tapauksensa MARAK:iin. Lisätietoa MARAK:ista löydät mm. THL:n sivuilta.

- Kerro uhrille selkokielellä hänen laillisista mahdollisuuksistaan esimerkiksi maksuttomaan oikeudenkäyntiavustajaan ja tukihenkilöön. Anna uhrille tiedot myös kirjallisesti, mutta muistuta uhria siitä, että mikäli tekijä löytää uhrin hallusta rikosasiaan liittyviä dokumentteja, voi tämä eskaloida väkivaltaa.
- Kerro uhrille turvakotipalveluista ja anna hänelle tietoa tukipalveluista
- Tee lastensuojeluilmoitus, jos uhrilla tai tekijällä on lapsia
- Aloita esitutkintatoimenpiteet mahdollisimman pian.

Tekijälähtöiset toimenpiteet

- Tee tarvittavat toimenpiteet vaaran välttämiseksi (esim. karkotus, karkotus kotoa, ennaltaehkäisevä säilöönotto)
- Lähestymiskieltoon määrätyn osalta: selvennä tiedot lähestymiskiellosta, laajuudesta ja kestosta
- Dokumentointia riskinarvioinnin kannalta oleellinen tieto
- Rikosoikeudellisten toimenpiteiden toteuttaminen (esim. laite-etsintä, todisteiden takavarikointi, pidättäminen)
- Kerro epäillylle tukipalveluista ja pyydä lupa välittää hänen yhteystietonsa tukipalveluun.

Väkivallan tekijän auttaminen

Jotta lähisuhdeväkivaltaa voitaisiin torjua tehokkaasti, väkivaltaa käyttävien ihmisten on kohdattava oma väkivaltainen käyttäytymisensä, mikä on yleensä mahdollista vain ammattiavulla. Tätä tarkoitusta varten Suomessa on tekijöihin auttamiseen erikoistuneita palveluita. Pitkäaikaisissa tukiprosesseissa kehitetään asiakkaan väkivallatonta suhtautumista ihmissuhteisiin. Työ tekijöiden kanssa on suunnattu väkivallan lopettamiseen pitkällä aikavälillä auttamalla heitä muuttamaan käyttäytymistään. Väkivaltatyöllä on parhaimmillaan pitkäkantoinen ehkäisevä vaikutus.

3. Lapset ja nuoret lähisuhdeväkivallan uhreina ja todistajina

Vanhempien välinen väkivalta on lapsille ja nuorille erittäin stressaavaa. Jos lähisuhdeväkivallasta ilmoitetaan poliisille, tulee poliisin huomioida myös läsnä oleviin lapset ja nuoret, vaikka he olisivat nukkuneet tapahtuma-aikaan. Heille tulee kertoa ikätasoisesti, miksi poliisi on paikalla ja mitä toimenpiteitä poliisi tekee. Perheen lapset usein näkevät ja havaitsevat vanhempien välisen väkivallan, eli altistuvat väkivallalle.⁵ Tämän lisäksi he kuitenkin joutuvat usein myös itse suoran fyysisen ja/tai henkisen väkivallan uhriksi. Altistuminen väkivallalle sekä väkivallan kokeminen vaarantavat lapsen ja nuoren hyvinvoinnin.

Lasten ja nuorten kanssa toimiessasi huomioi seuraavat asiat:

- Suojaa heidät uhalta ja toimi rauhoittavasti
- Esittele itsesi henkilökohtaisesti (mielellään etunimellä), ota heihin kontakti ja kommunikoi heidän kanssaan ikätasoisesti
- Puhu heidän kanssaan "samalla tasolla", mene tarvittaessa kyykkyy.
- Kerro heille lapsi ja hänen ikänsä huomioiden tilanteesta ja poliisin toiminnan tavoitteista.
- Vältä toimenpiteiden kohdistamista vanhempiin (esim. kiinniotto, raudoittaminen, puhuttaminen) lapsen ollessa läsnä.
- Huomioi erityiset vaatimukset lapsen puhuttamisessa; erityisesti oikeus kieltäytyä todistamasta lähiomaista vastaan ja lapsen henkinen kypsyys.
- Vältä lapsen tai nuoren joutumista useisiin puhutuksiin. Kuulustelussa käytä lasten kuulusteluun tarkoitettuja tiloja. Kuulustelun tulee tehdä lasten kuulusteluihin erikoistunut poliisi. Huolehdi asianmukaisesta yhteistyöstä lasten ja nuorten oikeuspsykiatrisen yksikön kanssa.
- Varmista, että lapsi pääsee turvalliseen majoitukseen ja saa asianmukaisen hoidon.
- Tarjoa lapselle tai nuorelle ikätasoisia tietomateriaalia.
- Ilmoita lapsesta sosiaali- ja kriisipäivystykseen.
- Tee lastensuojeluilmoitus. Kerro yksityiskohtaisesti lasten tai nuorten olinpaikasta rikoksen tekohetkellä, heidän (emotionaalisen) tilastaan, siitä, mitä he näkivät ja minkälaisen vaaran alttiina he olivat.
- Vältä kaikin keinoin pakottavaa toimintaa lasten kanssa (esim. välittömän uhan poistuttua ja otettaessa heitä esimerkiksi huostaan älä tartu kiinni, vaan suostuttele, rauhoittele, ehdota ja anna aikaa).

Toiminta maahanmuuttajataustaisten uhrien kanssa

Poliisin on tärkeä huomioida mahdolliset erilaiset jännitteet toimiessaan maahanmuuttajataustaisten lähisuhdeväkivallan uhrien kanssa. Asiakkailta voi esimerkiksi olla erilaisia kunniallisuuteen ja uskontoon liittyviä näkemyksiä, jotka voivat poiketa toisistaan sekä länsieurooppalaisista arvoista. Erityisesti käsitykset sukupuolirooleista voivat vaikuttaa siihen, että uhrien on vaikea kyseenalaistaa tekijän väkivaltainen käytös ja että he hyväksyvät tilanteensa. Uhrit voivat sietää väkivaltaa pitkään, koska pelkäävät esimerkiksi joutuvansa eroon perheestä tai jos heillä on uhka menettää lapsensa. Epätietoisuus omista oikeuksista, kielimuuri, huoli oleskeluluvasta ja taloudellisesta tilanteesta voivat vaikeuttaa uhrien kykyä löytää ulospääsyä väkivaltaisesta suhteesta. Tällöin he voivat tarvita erityistä tukea, joka tunnistaa haavoittavat olosuhteet. Kielimuuri, uskonnollinen tausta ja erilaiset käsitykset sukupuolirooleista voivat johtaa siihen, etteivät uhrit hae apua poliisista.

Löydät lisätietoa erityisistä väkivallan muodoista [moduulista 1.](#)

Huomioi seuraavat näkökohdat toimiessasi maahanmuuttajataustaisen asiakkaan kanssa:

- Uhri asioi samaa sukupuolta olevan poliisin kanssa.
- Huomioi kielimuuri ja uskonnollinen tausta tehdessäsi kuulusteluja ja muita toimenpiteitä. Poliisin on huolehdittava tulkkauspalvelujen saatavuudesta.
- Tulkin käyttö: Usein ongelmana on se, ettei poliisilla ole tulkkauksen soveltuvaa laitetta (esim. älypuhelin tulkkausovelluksella) tai että poliisi ei ole tietoinen omalla poliisilaitoksellaan käytössä olevasta tulkkauspalvelusta. Tällöin poliisin esihenkilötason on varmistettava, että asiakastyötä tekeillä poliisin työntekijöillä on käytössään riittävä osaaminen ja tulkkauksen järjestämiseen soveltuvat välineet. Tulkkia valittaessa on otettava huomioon, että joitain kieliä tai murteita puhuu suhteellisen pieni määrä ihmisiä. Tämä aiheuttaa vaaran, että tulkki tunnistaa tulkattavan henkilön. On hyödyllistä kysyä tulkattavalta, millä kielellä hän haluaa tulkkauksen ja onko tulkin alkuperällä hänelle merkitystä. Tulkin valitsemisessa on kyse asiakkaan turvallisuudesta erityisesti silloin, kun uhrilla on kohonnut riski joutua kunniaan liittyvän väkivallan uhriksi ja väkivallan tekijöitä voi olla useita. Tällainen riski voi olla esimerkiksi uhrilla, joka kuuluu seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön. Voit kysyä asiakkaalta, onko olemassa tiettyä tulkkia, jota hän haluaa käyttää. Puhelintulkkauksia voi olla hyvä käytäntö henkilötietojen paljastamisen välttämiseksi ja tunnistamisen riskin vähentämiseksi. Vaikka tulkkia sitoo vaitiolovelvollisuus, riskien minimoiminen voi auttaa uhrin tuntemaan olonsa turvallisemmaksi ja hän pystyy kertomaan tilanteestaan avoimemmin. Lisätietoa kommunikoinnista ja tulkkien käytöstä lähisuhdeväkivaltatapauksissa löydät [moduulista 3.](#)
- Älä käytä lapsia, sukulaisia tai tuttavien tulkkina kielimuurien ylittämiseksi.
- Puhuta uhria aina erillään muusta perheestä varmistaaksesi, että perheen läsnäolo ei vaikuta hänen lausuntoihinsa.
- Analysoi uhrin käyttäytymistä ja lausuntoja mahdollisten vaikuttavien tekijöiden suhteen (koston pelko, perheestä eristäminen).
- Uhrin voi olla vaikea ottaa apua vastaan poliisilta. Tällaisissa tapauksissa on erityisen tärkeää, että uhria ohjataan muihin tukipalveluihin.
- Arvioi riskiä, että perhe ja yhteisö hylkää uhrin väkivallasta kertomisen seurauksena. Kiinnitä erityistä huomiota perheen/kunnian merkitykseen uhrin kertomuksessa.
- Uhrin luotetun henkilön mukanaolo voi tarjota uhrille lisätukea ja varmuutta.

Maahanmuuttajataustaiset naiset ja tytöt voivat joutua myös hyvin erityisten lähisuhdeväkivallan muotojen uhriksi, kuten pakkoavioliiton tai naisten sukuelinten silpomisen uhriksi.

Toiminta vammaisten tai toimintarajoitteisten uhrien kanssa

Vammaiset tai toimintarajoitteiset ihmiset ovat usein riippuvaisia ympäristönsä ja läheistensä avusta. Vammaisilla tai toimintarajoitteisilla henkilöillä on valtaväestöön verrattuna suurentunut riski joutua väkivallan ja kaltoinkohtelun uhriksi. Useimmissa tapauksissa tekijä on joku uhrin tuttu tai läheinen (esim. lähisukulainen, hoitaja, avustaja). Joskus kumppanit tai luotetut henkilöt käyttävät väärin vammaisen henkilön riippuvuutta. Koska vammaiset uhrit ovat usein riippuvaisia kumppanistaan selviytyäkseen arjestaan, he joutuvat sietämään väkivaltaista tilannetta ja saattavat pitää väkivaltaista kohtelua normaalina. Mikäli he vastustavat väkivaltaista kohtelua, voi läheinen henkilö kostaa tämän esimerkiksi lyömällä laimin päivittäisen hoidon.

Edellä mainitusta syistä poliisin tulee huomioida seuraavat seikat toiminnassaan:

- Uhrin kunnioittava kohtelu
- Älä puhuta uhria mahdollisen tekijän läsnä ollessa (huomioi, että usein tekijä on vammaisen läheinen)
- Sovita toimintasi asiakkaan vamman ja toimintakyvyn tasoisesti
- Varmista viestintä (kuulo- tai puhevamma) käyttämällä erityisiä apuvälineitä, tukiviittomia, pikapiirtämistä, kirjoittamista tai kolmansia osapuolia (tukihenkilö, ohjaaja, viittomakielen tulkki)
- Selvitä, mitä apua tai hoitoa asiakas tarvitsee vamman tai toimintarajoitteen osalta
- Tarkista, että asiakkaan apuvälineet sekä henkilökohtaiset tavarat ovat kunnossa ja asiakkaan saatavilla, jos asiakas lähtee esimerkiksi turvakotiin
- Varmista asiakkaalle turvallinen majoitus
- Tunnista mahdollinen omaishoitajan uupumus, tee huoli-ilmoitus ja ohjaa omaishoitajaa tuen piiriin
- Dokumentoi puhutus bodycamilla tai puhelimella videoiden/äänittäen, kun epäilet, että puhutettava on esimerkiksi kehitysvammainen henkilö

Toiminta iäkkäiden uhrien kanssa

Vanhuksiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta on yhteiskunnassamme suurelta osin tabu. Usea ikääntynyt henkilö kuitenkin kokee lähisuhdeväkivaltaa. Ikääntyneet voivat olla haavoittuvassa asemassa, koska he voivat tarvita hoitoa ja olla siksi väkivaltaa käyttävään läheisen ihmisen avun varassa ja näin riippuvaisia heistä. Vanhuksiin kohdistuva väkivalta voi jäädä yhteiskunnassa pimentoon, koska iäkkäät ihmiset ovat usein aliedustettuina tutkimuksissa. Monet ikääntyneet häpeävät lähisuhdeväkivallasta puhumista tai eivät ehkä edes miellä kokevansa väkivaltaa. Usein iäkkäät ihmiset haluavat asua omassa kodissaan ja pelkäävät joutua palvelukotiin, minkä vuoksi he eivät halua kertoa väkivallasta.¹¹

Huomioi seuraavat seikat toimiessasi iäkkään lähisuhdeväkivallan uhrin kanssa¹²

- Kohtele hienotunteisesti asianosaisia
- Lisää asiakkaan tietoisuutta väkivallasta ja sen eri muodoista
- Pyydä lupa välittää asiakkaan tiedot iäkkäiden väkivallan uhrien auttamiseen erikoistuneeseen tukipalveluun (esim. Suvanto ry)
- Pyri tunnistamaan omaishoitajan uupumus ja ohjaa hänet avun piiriin; voit tehdä esimerkiksi huoli-ilmoituksen

Lähisuhdeväkivalta ja vainoaminen

Toiminta uhrin kanssa

Anna uhrille seuraavat ohjeet:

- Kerro vainoajalle selkeästi, ettei halua olla hänen kanssaan missään yhteydessä ja kiellä häntä ottamasta yhteyttä sinuun.
- Älä vastaa vainoajan yhteydenottoihin.
- Poliisiin tulee kirjata vainoamisesta rikosilmoitus. Vainoaminen on yleisen syytteen alainen rikos, jolloin asianomistajalla ei tarvitse olla rangaistusvaatimusta asian etenemiseksi. Huomioi, että vainoamisen ei tarvitse aiheuttaa vainotussa pelkoa tai ahdistusta, mutta teko on sellainen, että se on omiaan aiheuttamaan pelkoa ja ahdistusta.
- Kohtaamista tekijän kanssa tulee pyrkiä välttämään. Pyri välttämään yksin liikkumista. Pyydä esimerkiksi työkaveria kävelemään kanssasi autolle lähtiessäsi töistä.
- Pidä kirjaa tapahtumista ja säilytä tekijän lähettämät viestit. Jos tekijän viestien säilyttäminen esimerkiksi omassa puhelimesi tuntuu ahdistavalta, kysy poliisilta tai esim. Naisten Linjan tukipalvelusta vaihtoehtoisia tapoja, kuinka viestit voi säilyttää niin, että niitä voi käyttää todisteena mahdollisessa oikeudenkäynnissä.
- Kerro tilanteesta läheisille, työkavereille, lasten päiväkotiin tai kouluun jne.
- Ota välittömästi yhteyttä hätäkeskukseen akuutin uhan/vainon sattuessa. Käytä 112-sovellusta, jotta hätäkeskus saa sijaintitietosi

Löydät lisätietoa rikosprosessista IMPROVEN ja VIPROMin partnerimaissa [moduulista 7](#).

helpoiten. Tutustu sovellukseen etukäteen, jotta löydät sen tarvittaessa heti puhelimestasi.

- Kartoita pakoreitit kotoasi.
- Pidä mukanaasi laukku, jossa on riittävä määrä rahaa, kopiot tärkeistä dokumenteista ja vaihtovaatteet, jos joudut pakenemaan kotoa.
- Hanki turvakielto maistraatista.
- Huolehdi kodin turvallisuudesta (salainen puhelinnumero, vaihda lukot tarvittaessa, asenna turvalukko ja palovaroitin, selvitä pääseekö kotiisi tikapuiden kautta, selvitä voitko saada turvahälyttimen lainaksi kotikunnastasi, lukitse postilaatikko).
- Vaihtelee reittejä esim. työmatkalla.
- Hakeudu tukipalvelujen piiriin (neuvontapalvelut, turvakodit).
- Hae lähestymiskielto. Joissakin tapauksissa myös poliisi voi määrätä tekijälle väliaikaisen lähestymiskiellon.

Toiminta tekijän kanssa

- Tee riskinarviointi
- Pyri syvälliseen vuoropuheluun epäillyn kanssa saadakseen ymmärrys hänen motiiveistaan ja tilanteen mahdollista eskaloitumista
- Tee epäilylle selväksi, että hänen toimintansa on rikos
- Huolehdi, että poliisi jatkaa tilanteen seuranta
- Ohjaa epäilty tekijöille suunnattuun tukipalveluun. Pyydä lupa välittää epäillyn yhteystiedot tukipalveluun.

Oikeudelliset näkökohdat

Poliisin tulee ennalta estää lähisuhdeväkivaltatapauksia sekä suorittaa rikosten esitutkinta. Lieväkin pahoinpitely lähisuhteessa on yleisen syytteen alainen rikos, ja poliisin tulee tehdä esitutkinta ja saattaa tapaus syyttäjälle syyteharkintaan, vaikka asianomistaja ei vaatisikaan rangaistusta. Poliisin tulee määrätä epäilty väliaikaiseen lähestymiskieltoon, jos sillä tavoin voidaan suojella uhria.

Hyödyllisiä lähteitä

Lisätietoa löydät [täältä](#).